

› Note 9 - 12 Faste noteopplysninger om lån, avdrag, pensjon og andre forpliktelser

Note 9 Langsiktig gjeld

Lånesaldo 31.12.2022		Kommunekassen	Konsolidert årsregnskap	Gj.snittlig løpetid (år)	Gj.snittlig rente
Lån til egne investeringer		1 120 829 970	0	0	0
Lån til andres investeringer		0	0	0	0
Lån til innfrielse av kausjoner		0	0	0	0
Lån til videreutlån		66 861 674	0	0	0
Sum bokført langsiktig gjeld		1 187 691 644	0	7,01	3,16 %
	Herav finansielle leieavtaler	0	0		
Lån som forfaller i 2023		237 500 000	0		
Herav lån som må refinansieres		237 500 000	0		
Fordeling av langsiktig gjeld etter rentebetingelser		Langsgjeld 31.12.2022	Gj.sn. rente		
Langsiktig gjeld med fast rente:		650 000 000	0,00 %		
Langsiktig gjeld med flytende rente:		0	0,00 %		

Note 10 Avdrag på lån

Avdrag på lån til investeringer i varige driftsmidler

Kommunen skal betale årlige avdrag som samlet skal være minst lik størrelsen på kommunens eller fylkeskommunens avskrivninger i regnskapsåret, justert for forholdet mellom størrelsen på lånegjelden og størrelsen på kommunens eller fylkeskommunens avskrivbare anleggsmidler.

Beregningen gjøres ved hjelp av følgende formel:

$$\begin{aligned} \text{Sum årets avskrivninger} \times \text{Lånegjeld pr. 1/1 i regnskapsåret} &= \text{Minimumsavdrag} \\ \text{Bokførte avskrivbare anleggsmidler pr. 1/1 i regnskapsåret} & \end{aligned}$$

Forholdet mellom betalte avdrag om minimumsavdrag	2022	2021
Sum avskrivninger i året	40 650 428	39 502 827
Sum lånegjeld pr 1.1.	1 130 630 373	1 049 528 202
Avskrivbare anleggsmidler pr. 1.1	1 057 346 046	986 340 416
Bergnet minimumsavdrag	37 789 707	39 442 432
Utgiftsførte avdrag i driftsregnskapet	37 789 707	39 442 432
Avvik	0	0

Ved eventuell endring i beregningsmetoden for minimumsavdrag fra 2019 til 2020, skal virkningen av dette opplyses.

Avdrag på lån til videre utlån og forskotteringer

Mottatte avdrag på videreutlån og refusjoner av gitte forskotteringer finansiert med lån kan bare finansiere avdrag på lån eller nye utlån, jf KL 14-17, 2. ledd. Dersom slike mottatte avdrag benyttes til å betale avdrag på lån etter KL § 14-15 første og andre ledd og § 14-16, skal dette ikke redusere minimumsavdraget, jf KL § 14-18 tredje ledd.

	2022	2021
Mottatte avdrag på startlån	5 359 687	5 960 517
Utgiftsførte avdrag i investeringsregnskapet	14 338 718	4 768 670
Avsetning til/bruk av avdragsfond	2 288 132	6 005 838
Saldo avdragsfond 31.12.	24 544 581	26 832 713

Note 11 Pensjonsforpliktelser

Generelt om pensjonsordningene i kommunen

Kommunen har kollektive pensjonsordninger i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK) som sikrer ytelsesbasert pensjon for de ansatte.

Premiefond

Premiefondet er et fond for tilbakeført premie og overskudd. Eventuelle midler på premiefondet kan bare brukes til fremtidig premiebetaling. Premiefondet fremgår ikke av kommuneregnskapet, men bruk av fondet reduserer faktisk betalte pensjonspremier.

	2022	2021
Innestående på premiefond 01.01.	7 985 197	-114 803
Tilført premiefondet i løpet av året	24 343 790	33 964 471
Bruk av premiefondet i løpet av året	24 343 790	25 864 471
Innestående på premiefond 31.12.	7 985 197	7 985 197

Regnskapsføring av pensjon

Etter § 3-5 og § 3-6 i budsjett- og regnskapsforskriften skal driftsregnskapet belastes med pensjonskostnader som er beregnet ut fra langsiktige forutsetninger om avkastning, lønnsvekst og G-regulering. Pensjonskostnadene beregnes på en annen måte enn pensjonspremien som betales til pensjonsordningen, og det vil derfor normalt være forskjell mellom disse to størrelsene. Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad betegnes premieavvik, og skal inntekts- eller utgiftsføres i driftsregnskapet. Premieavviket tilbakeføres igjen neste år/med 1/7 per år for premieavvik oppstått i 2014 eller senere, med 1/10 per år for premieavvik oppstått fra 2011 til 2013 og med 1/15 per år for premieavvik oppstått fra 2002 til 2010.

Dersom kommunen har endret amortiseringsperiode i regnskapsåret, skal virkningen av denne endringen opplyses om dersom den er vesentlig for å vurdere økonomisk utvikling og stilling.

Regnskapsføringen av pensjon innebærer et unntak fra de grunnleggende prinsippene for kommuneregnskapet om at alle kjente utgifter og inntekter i året skal tas med i årsregnskapet for vedkommende år (kl § 14-6, 2. ledd nr c). Regnskapsføringen av premieavvik og amortisering av premieavvik har hatt innvirkning på netto driftsresultat i 2020 ved at regnskapsførte pensjonsutgifter er kr 2 314 873 lavere enn faktisk betalte pensjonspremier.

Bestemmelsene innebærer også at beregnede pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser er oppført i balansen som henholdsvis anleggsmidler og langsiktig gjeld.

Økonomiske forutsetninger for beregning av pensjonskostnaden	KLP	SPK	Andre
Forventet avkastning pensjonsmidler	3,50 %	3,00 %	

Økonomiske forutsetninger for beregning av pensjonskostnaden		KLP	SPK	Andre
Diskonteringsrente		3,00 %	3,00 %	
Forventet årlig lønnsvekst		1,98 %	1,98 %	
Forventet årlig G- og pensjonsregulering		1,98 %	1,98 %	

Spesifikasjon av samlet pensjonskostnad, premieavvik pensjonsforpliktelser og estimatavvik

Pensjonskostnad og premieavvik	2022	2021
Årets pensjonsopptjening, nåverdi	34 261 721	32 152 823
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	20 241 869	19 003 692
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-21 928 512	-20 818 629
Adminstrasjonskostnad	1 637 993	1 584 230
Beregnet netto pensjonskostnad (inkl. adm)	34 213 071	31 922 116
Innbetalt pensjonspremie (inkl. adm.kostnader)	55 140 553	33 731 478
Årets premieavvik (B-A)	20 927 482	1 809 362
Pensjonsutgifter i drifts- og investeringsregnskapet	2022	2021
Forfalt pensjonspremie (inkl. adm.kostnader)	55 140 553	33 731 478
Årets premieavvik	19 645 559	-1 809 362
Amortisering av tidligere års premieavvik	5 623 847	7 166 268
Brutto pensjonsutgift etter premieavvik og amortisering (SUM B:D)	80 409 959	39 088 384
Pensjonstrekk ansatte	6 358 873	4 503 951
Årets regnskapsførte pensjonsutgift (F-G)	74 051 086	34 584 433
Akkumulert premieavvik	2022	2021
Sum gjenstående premieavvik tidligere år (pr. 01.01.)	20 763 040	26 119 946
Årets premieavvik	20 927 481	1 809 362
Sum amortisert premieavvik dette året	-5 623 847	-7 166 268
Akkumulert premieavvik pr. 31.12	36 066 674	20 763 040
Arbeidsgiveravgift av akkumulert premieavvik	5 085 398	2 927 589
Sum akkumulert premieavvik inkl. arb.g.avgift	41 152 072	23 690 629
Pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser	2022	2021
Brutto pensjonsforpliktelse pr. 01.01.	676 480 294	677 905 341
Estimatavvik (ført direkte mot egenkapitalen)	-12 445 513	-18 066 572
Virkning av planendringer (ført direkte mot egenkapitalen)		
Årets pensjonsopptjening	34 261 721	32 152 823
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	20 241 869	19 003 692
Utbetalinger	-28 234 795	-62 347 432
Brutto pensjonsforpliktelse pr. 31.12.	690 303 576	648 647 852
Brutto pensjonsmidler pr. 01.01.	627 894 105	656 570 763
Estimatavvik (ført direkte mot egenkapitalen)	36 996 267	20 757 925
Virkningen av planendringer (ført direkte mot egenkapitalen)		
Innbetalt pensjonspremie (inkl. adm.)	55 140 553	33 731 478
Administrasjonskostnad/rentegaranti		
Utbetalinger	-28 234 795	-62 347 432
Forventet avkastning	-21 928 512	-20 818 629
Brutto pensjonsmidler pr. 31.12.	669 867 618	627 894 105
Netto pensjonsforpliktelse pr. 31.12.	20 435 958	20 753 747
Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse	2 881 470	2 926 278

Garantien er stilt for	Type garanti	Vedtatt garanti-ramme (ekskl. tillegg)	Saldo 1.1	Saldo 31.12.	Tillegg for renter og omkostn ol.	Godkjenning	Utløper
Giske Omsorgsbustader, Husbanken 13527421	Omsorgsbustader	Kausjon	kr 1 004 851	kr 834 291			01.07.2027
Ålesundsregionens Havnevesen, KLP 8317 51 913 91	Havneområder	Kausjon	kr 410 206	kr 313 524			10.05.2027
IL Vigra, SBM 3905 74 89425	Kultur	Kausjon	kr 2 346 146	kr 1 415 374			09.02.2032
Ålesundsregionens Havnevesen, KLP 8317 50 47428	Havneområder	Kausjon	kr 103 429	kr 85 929			15.10.2027
Sunnmøre Indremisjon (Daggry Barnehage), Husbanken 13544599	Barnehager	Kausjon	kr 513 942	kr 434 874			01.04.2028
Stiftelsen Bergtun omsorgsbustader, Nordea	Omsorgsbustader	Kausjon	kr 3 726 691	kr 3 745 790			01.06.2032
Ålesundsregionens Havnevesen, KLP 8317 50 40466	Havneområder	Kausjon	kr 550 000	kr 500 000			30.07.2032
I.L. Valder, SBM 3905 72 98514	Kultur	Kausjon	kr 4 945 886	kr 4 678 236			01.10.2035
Skjong barnehage, Husbanken 13500611	Barnehager	Kausjon	kr 2 056 743	kr 1 895 550			01.08.2041
Ålesundsregionens Havnevesen, KLP 8317 52 29682	Havneområder	Kausjon	kr 1 000 000	kr 950 000			27.09.2041
Ålesundsregionens Havnevesen, KLP 8317 52 47710	Havneområder	Kausjon	kr 888 333	kr 845 000			24.01.2042
Ålesundsregionens Havnevesen, KLP 8317 54 75470	Havneområder	Kausjon	kr 1 312 500	kr -			18.06.2022
Ålesundsregionens Havnevesen, KLP 8317 54 75489	Havneområder	Kausjon	kr 958 333	kr 920 000			25.11.2046
Ålesundsregionens Havnevesen, KLP 8317 57 11301	Havneområder	Kausjon	kr 3 000 625	kr 284 375			15.06.2040
Ålesundsregionens Havnevesen, KLP 8317 57 11263	Havneområder	Kausjon	kr 474 999	kr 458 333			15.06.2050
Ålesundsregionens Havnevesen, KLP 8317 58 72887	Havneområder	Kausjon	kr 1 000 000	kr 975 000			15.09.2061
Ålesundsregionens Havnevesen, KLP 8317 59 03057	Havneområder	Kausjon	kr 3 500 000	kr 3 412 500			01.12.2061
Sum garantiansvar			kr 25 092 684	kr 21 748 776			

Hvis en garanti er innfridd eller det er sannsynlig at en garanti må innfris, skal det opplyses om hvilken garanti det gjelder og innfrielsesbeløpet. Hvis det er vesentlig for å vurdere økonomisk utvikling og stilling, gis også opplysninger om ev. virkninger på senere års regnskap/budsjett som følge av innfrielsen.

Dersom det er sannsynlig at kommunen må innfri garantier, skal gis det noteopplysninger i samsvar med KRS nr. 7